

קָבֵץ

תּוֹךְ הַנֶּחֱל

דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, מְעוֹרְרִים מְאִירִים וּמְחַזְּקִים, מְהַנְחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה נוֹבְעִים, לְהַחְיֹת נַפְשׁוֹת וּמְשִׁם יִשְׁקִין הַעֲדָרִים, לְהַתְעוֹרֵר
וּלְהַתְחַזֵּק בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם - מִכָּל דְּרָגָה אֲשֶׁר בָּהּ יְהִיוּ נִמְצָאִים

מֵאֵת

כְּבוֹד קִדְשֵׁת מוֹתְרָא"שׁ שְׁלִיט"א

אֲשֶׁר נֶאֱמְרוּ בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ

פְּרֻשַׁת דְּבָרִים

שְׁנַת תשע"א

יָצָא לְאוֹר עַל יְדֵי תַלְמִידֵי הַיֵּכֶל הַקֹּדֶשׁ

חוֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב תשע"ב

ליל שבת קדש

ליל שבת קדש פְּרִשֶׁת דְּבָרִים ה'תשע"א

בליל שבת קדש בסעודה ראשונה דבר מוֹהֲרָא"ש נ"י דבורים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד עַל פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ח' הַמְדַבֵּר מִמִּצְוֹת תוֹכְחָה, עִין שָׁם.

פֶּתַח וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר, (מוֹהֲרָא"ש נ"י חֹזֵר בְּקִצְרָה עַל נְקוּדָה אַחַת שֶׁבְתוֹרָה זוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל) אַף עַל פִּי שֶׁתוֹכְחָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל, וּמְטִיל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ, בְּשֵׂרֵזָאָה כּוּ שְׂאִינוּ מִתְנַהֵג בְּשׂוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ויקרא י"ט): "הוֹכִיחַ תוֹכִיחַ אֶת עַמּוּתְךָ", אַף עַל פִּי כֵן לֹא כָּל אָדָם רָאוּי לְהוֹכִיחַ, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (ערכין ט"ז): 'תְּמַחֵ אָנִי, אִם יֵשׁ בְּדוֹר חֵזֶה מִי שְׁיֻכּוֹל לְהוֹכִיחַ, וְאִם רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר זֹאת בְּדוֹרוֹ, כָּל שֹׁכֵן בְּדוֹר חֵזֶה שֶׁל עֲכָשׂוּ, כִּי בְּשֵׁחֲמוּכִיחַ אֵינּוּ

ראוי להזכיר, אזי לא די שאינו מועיל בתוכחתו, אף גם
 הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעים תוכחתו, כי על
 ידי תוכחתו הוא מעורר הריח רע של המעשים רעים
 ומדות רעות של האנשים שהוא מוכיחם, כמו כשמונה
 איזה דבר שיש לו ריח שאינו טוב, כל זמן שאין מזיזין
 אותו הדבר, אין מרגישין הריח רע, אבל כשמתחילין
 להזיז אותו הדבר, אזי מעוררין הריח רע, כמו כן על ידי
 תוכחה של מי שאינו ראוי להזכיר, על ידי זה מזיזין
 ומעוררין הריח רע של המעשים רעים ומדות רעות של
 האנשים שמוכיחם, ועל כן הוא מבאיש ריחם, ועל ידי
 זה הוא מחליש את הנשמות שלהם, אבל כשהמוכיח
 ראוי להזכיר, אזי אדרבא, הוא מוסיף ונותן ריח טוב
 בהנשמות על ידי תוכחתו, כי התוכחה צריכה להיות
 בבחינת התוכחה של משה, שהזכיר את ישראל על
 מעשה העגל, שעל ידי תוכחתו נתן בהם ריח טוב,
 בבחינת (שיר השירים א): "נרדף נתן ריחו", הנאמר על
 מעשה העגל, עזב לא נאמר, אלא נתן, כמו שפרש רש"י
 שם, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא (שבת
 פה:), כי על ידי תוכחה של משה על מעשה העגל, הוסיף
 ונתן בהם ריח טוב וכו', עין שם כל זה בדברי רבנו ז"ל.

והסביר מזהרא"ש נ"י, כי הנה התוכחה של צדיקים אמתיים נאמרת בדרך אחרת לגמרי מתוכחה של סתם בני אדם, כי התוכחה של צדיקים נאמרת בדרך של הזוק והתעוררות, שהם מגלים לבני אדם מעלת השומר את התורה פראוי, וחשיבות נשמות ישראל לפני השם יתברך, ואיך שלא מתאים להם בכלל שום הטא ועוז, ועל ידי דברי תוכחתם הפזכה - השומעים דבריהם מתחרטים מאד על מעשיהם הרעים ושבים בתשובה שלמה, וכמו שמשפטים על הרב הקדוש הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, שהיתה דרכו לטיל עם אנשים ולספר להם ספורים של תשובה והתעוררות, והיו כל השומעים מתעוררים מאד לבכיה ולתשובה, וכל זה מבלי שיאמר להם מילה אחת של מוסר ותוכחה. וכן משפטים על הרב הקדוש רבי מנחם מענדל מקאסוב בעל ה"אהבת שלום" זי"ע, שאמר פעם, שאינו מתפון בדבריו להוכיח שום אדם, אבל אם אחד שומע וחושב שהדברים נאמרים עליו, באמת אליו אני מכון.... כי הצדיקים אומרים את דבריהם בכלליות גדולה, והם מכונים לעורר את כל נשמות ישראל בדבריהם, וממילא כל אחד שומע מה שנוגע אליו, ומוציא תוכחה ומוסר מתוך דבוריהם, ועל ידי זה חוזרים בתשובה באמת.

וְזֹאת הִיְתָה הַתּוֹכַחַת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אַחֵר הַטָּא הַעֲגָל, שְׂאֹמֵר לָהֶם "עֵדִין חֲבִיבוֹתָא הוּא גַבְיָן", עֵדִין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶתְכֶם, וּכְשִׁשְׁמְעוּ נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל זֹאת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵדִין אוֹהֵב אוֹתָם, אֶפְלוּ אַחֲרֵי שֶׁעָשׂוּ הַטָּא גְּדוֹל בְּזַח, חָזְרוּ בְּלִם בְּתִשׁוּבָה, כִּי הַצְּדִיקִים יוֹדְעִים אִיךָ לְהַכְנִים רֵיחַ טוֹב בְּנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי תּוֹכַחְתָּם, וְלֹא לְהַחְלִישׁ יְדַעְתָּם אוֹ לְהַכְּאִישׁ רֵיחָם, חֵם וְשְׁלוֹם, וְעַל יְדֵי זֶה מַחְזִירִים אוֹתָם בְּתִשׁוּבָה, וְעַל כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שִׁזְכָּה לְשִׁמוּעַ אֶת קוֹל צְדִיקֵי הָאֲמֵת, בְּכָל מָה שֶׁהֵם מְדַבְּרִים, וּבִפְרָט דְּבָרֵי מוֹסֵר וְהַתְּעוֹרְרוֹת, כִּי עַל יְדֵי דְבוּרָם וְקוֹלָם יִזְכָּה לְקַבֵּל הַתְּעוֹרְרוֹת אֲמֵתִית לְתִשׁוּבָה, וְלַחֲזוֹר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֲמֵת וּבְתַמִּים, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ.

וְקִשְׁר מוֹהֲרָא"ש נ"י אֶת הָעֲנִין הַנַּ"ל לְפִרְשֵׁת הַשְּׁבֻעַ בְּקִשְׁר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי הִנֵּה כְּתִיב (דְּבָרִים א') אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל וְגו', וְאֹמֵר רַש"י לְפִי שֶׁהֵן דְּבָרֵי תּוֹכַחוֹת וְכו', סָתֵם אֶת הַדְּבָרִים וְהַזְכִּירָם בְּרִמּוֹז מִפִּי כְּבוֹדֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכֵן אֵיתָא בְּסִפְרֵי (רִישׁ דְּבָרִים), אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וְגו', וְכִי לֹא נִתְנַבֵּא מֹשֶׁה אֶלָּא זֶה בְּלִבְד, וְהִלָּא הוּא כְּתִב אֶת כָּל הַתּוֹרָה בְּלִבְד,

שנאמר (דברים לא) ויכתב משה את כל התורה הזאת, מה תלמוד לומר אלה הדברים, מלמד שהיו דברי תוכחות, עין שם, ויש לדקדק, אם בן למה הקדים הפסוק לומר "אלה הדברים אשר דבר משה" ולא בתיב וידבר משה וגו' כמו שכתוב בכל התורה בלה? והנה על פי דברי רבנו ז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, פי משה רבנו לא אמר דברי תוכחות בדרך של מוסר ובזיון, רק היה מדבר דבורי התעוררות והתחזקות עם כל נשמות ישראל, ומספר להם ספורים, ומזכיר להם את כל המקומות שעברו בהם, ועל ידי זה התעוררו כלם בתשובה, וחזרו אל הקדוש ברוך הוא, שזהו "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל וגו'", הינו ספורי דברים ודבורי התעוררות, אבל מ"אלה הדברים", כלם קבלו תוכחה ומוסר גדול, כל אחד כפי ענינו, וחזרו בתשובה שלמה.

ואמר מוהרא"ש נ"י, בגון למשל במצות שבת, אין הצדיקים צריכין להזכיר בני אדם על המר הענין של מי שמזלזל בקדשת שבת, רק הצדיקים מדברים מעצם מעלת השבת, ואיך שצריך להיות בשמחה כל השבת, ולא לדאג שום דאגת פסח ופרנסה בשבת, וכל מה

שִׁיכוּלִים לְהַרְבוֹת בְּתַעֲנוּגֵי שַׁבַּת טְפֵי עֲדִיף, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחֲמָא בְּרַאשִׁית), עֲנֵג שַׁבַּת עֲדִיף מְאֹלָף תַּעֲנִיּוֹת, וְשַׁבָּת רְאִישֵׁי תִבּוֹת שַׁבַּת בִּזְוֹ תַשְׁמַח, כִּי שְׂמַחַת שַׁבַּת עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְעַל יְדֵי שְׂאֵדָם בְּשִׂמְחָה בְּשַׁבַּת, יֵשׁ לוֹ שִׁפְעַ פְּרִנְסָה כָּל הַשְּׁבוּעָה, וְעַל יְדֵי דְבוּרִים אֵלּוּ שֶׁל הַצְּדִיקִים, הַשַּׁבַּת בְּעֲצָמָה מוֹכִיחָה לְאֲנָשִׁים, כִּי עַל יְדֵי שְׂשׂוּמָעִים עֵצֶם מַעֲלַת הַשַּׁבַּת, וְאֵל מַה יְכוּלִים לְזַפּוֹת עַל יָדָהּ, מִמִּילָא מִתְעוֹרְרִים לְהַזְהֵר בְּקִדְשַׁת שַׁבַּת כְּרַאוּי, וְזֶה גַם מְרָמוֹ בְּ"אַלֹּה הַדְּבָרִים" אֲשֶׁר דִּבֶּר מִשָּׁה, וְכַמוֹכָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ "נֵעֵם אֱלִימֶלֶךְ" (פְּרֻשַׁת דְּבָרִים), שְׁזֶה מְרָמוֹ עַל שַׁבַּת קָדֵשׁ, וְכַמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת ע.) אֱלֹה הַדְּבָרִים, אֵל"ה גִּימַטְרִיָּא ל"ו, דְּבָרִים הַדְּבָרִים, הֲרִי עוֹד שְׁלֹשָׁה, אֵלּוּ הֵם ל"ט אֲבוֹת מְלֹאכּוֹת שְׂאֵסוּרוֹת בְּשַׁבַּת, כִּי מִשָּׁה רַבְּנֵנוּ הִיָּה צְרִיךְ רַק לְהַזְכִּיר עֵצֶם מַעֲלַת הַשַּׁבַּת קָדֵשׁ, וְכֵן מַעֲלוֹת שְׂאֵר כָּל הַמְּצוּוֹת, וְזֶה עוֹרֵר אֶת כָּלֵם לְקַיֵּם אוֹתָם בְּאַמְתָּ.

וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, שְׁגַם מִי שֶׁמְפַל עָלָיו לְהַשִּׂיא אֶת בֵּיתוֹ, וְאִין לוֹ מְרָאָה מְקוּם שֶׁל כְּסָף, לֹא יִדְאָג כְּלָל, כִּי בְּזִכּוֹת שְׂמַחַת הַשַּׁבַּת תִּתְּיָה לוֹ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעָה.

וספר מוהרא"ש נ"י, שפעם בא יהודי לפני הרב הקדוש רבי שלמה הפהן מראדומסק זי"ע, בעל ה"תפארת שלמה" והתאונן לפניו על עצם עניותו ודחקותו, ומטל עליו להשיא את בתו אשר הגיעה לפרקה כבר, ואין לו אפלו פרוטה לפורטה על הוצאת החתנה, ופתאום התחיל ה"תפארת שלמה" זי"ע לצעק, "צא, צא מהר מן הבית שלי", ולא הבינו האנשים שעמדו שם מה קרה, אבל מיד פירש להם הצדיק את כוונתו, "הלא עני חשוב כמת, ואני כהן, ולכן צא מהר מן הבית, שלא תטמא אותי..." אבל מיד קרא לו הצדיק בחזרה, ופייס אותו, ואמר לו, "הלא מת מצוה אתה, וכהן מתר לטפל במת מצוה... תגיד נא לי, מאפוא יש לך להם לאכול? ענה ואמר לו ה"יהודי, "אשתי מסתובבת קצת בחצרות בני העיר, ומבקשת לעשות להם קצת מלאכות ותקונים, ועל ידי זה מרויחה כמה פרוטות, וכזה יש לנו להם לאכל", ענה ואמר לו הרב הקדוש רבי שלמה זי"ע, "היא מסתובבת בחצרות? הרי טוב, פי הרי בתיב "והצרות ודי זהב", שעל ידי חצרות באה די זהב, יהיה לכם שפע רב...", ליום שלאחריו הלכה אשתו לאיזה חצר, ומצאה במקום הפקר שק של מטבעות זהב, ומזה היתה להם פרנסה בשפע, וגם לחתן את בתם בכבוד גדול, הרי שצריכים להתחזק

בְּשִׂמְחָה וּבְאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וּבְיִדְאֵי לֹא יַעֲזוּב אוֹתוֹ תְּקַדּוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְשַׁפֵּעַ רַב, וְיִתְהַפְּכוּ יָמִים
 אֵלֶּי לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׂמְחָה, וְנִזְכֶּה לְרֵאוֹת בְּבִיאת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ
 וּבְבִנְיַן בֵּית מִקְדָּשֵׁינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן וְאָמֵן.

רְעוּא דְרַעוּיָן

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית פְּרִשְׁת דְּבָרִים ה'תשע"א

בְּסְעוּדָה שְׁלִישִׁית, סְעוּדַת רְעוּא דְרַעוּיָן, דְּבַר מוֹתְרָא"ש
 ג"י דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאוֹים מְאֹד עַל פִּי דְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל
 בְּלִקוּטֵי מוֹתְרָן חֵלֵק ב' סִימָן א', הַמְדַּבֵּר מֵעַנְיַן "אַל תִּדְּוִן
 אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמִקוּמוֹ", עֵינֵי שָׁם.

פֶתַח וְאָמַר מוֹתֵרָא"ש נ"י, רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (מוֹתֵרָא"ש נ"י חוֹר בְּקִצּוֹר עַל נְקוּדָה אַחַת שְׁבֵתוֹרָה זֶה שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל), וְזֶהוּ מַה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת ב') 'אַל תִּדְּוֶן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמִקְוָמוֹ, וּמִי הוּא שֶׁיִּכּוֹל לִידַע וּלְהַגִּיעַ לְמִקְוָם חֲבֵרוֹ, כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, וַיֵּצֵא, פְּרִשְׁתָּ סָה, הוּבָא בְּפִרוּשׁ רִשִׁי פְּרִשְׁתָּ תַּשָּׂא), וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל כֵּן הוּא לְבַדּוֹ יִתְבָּרֵךְ יְכוֹל לְדוֹן אֶת הָאָדָם, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּעַל הַרְחָקוּם, וּבּוֹדָאֵי הוּא מְקוֹם בְּנֵי יְהוּי דֵּן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת' (אֲבוֹת פָּרָק א): וְכֵן הַצְּדִיק שְׂאוּחָז בְּבַחֲיִנַת פִּסָּא הַכְּבוֹד, בְּבַחֲיִנַת שְׂרָשִׁי הַנְּשֻׁמּוֹת, הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוּאֵל א ט): "וּכְפֵּא כְבוֹד יִנְחִילֵם, כִּי לֹא מְצוּקֵי אֶרֶץ וַיֵּשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבְל", דְּחִינּוּ עַל יְדֵי בְּחִינַת פִּסָּא הַכְּבוֹד, שְׂרָשִׁי הַנְּשֻׁמּוֹת, עַל יְדֵי זֶה הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּחִינַת: 'וַיֵּשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבְל', וְעַל כֵּן הוּא יְכוֹל לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ הַשְּׁנָה וְכוּ', עֵינ שָׁם כָּל זֹאת בְּדִבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל.

וְהַסְבִּיר מוֹתֵרָא"ש נ"י, כִּי הִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים דִּיקוּ לֹא אֶל תִּדְּוֶן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ "לְמִקְוָמוֹ" דִּיקָא, כִּי לְמִקְוָמוֹ שֶׁל אָדָם יֵשׁ שְׂיִכוּת גְּדוּלָה לְכָל מַהוּתוֹ, וְכִמוֹ

שְׂאוֹמֵר הַרְמָבִים (הַלְכוֹת דְּעוֹת פֶּרֶק ו' הַלָּכָה א'), שְׂאֵדָם מִשְׁפָּע
מְאֹד מִמְקוֹמוֹ וּמֵאֲנָשֵׁי מְדִינָתוֹ, עֵינַי שָׁם, וְלִכְן צָרִיךְ לְהִזְהָר
מְאֹד לְהִסְתַּוֵּבב תָּמִיד בְּמִקְוֹמוֹת קְדוּשִׁים וּמְהוֹרִים, בְּדֵי
שִׁשְׁפִּיעוּ עָלָיו לְטוֹב, וּלְאִיֶּדֶךָ גִּיסָא, לְהִשְׁמֵר מְאֹד
מִמְקוֹמוֹת רָעִים וּמִטַּנְפִּים, שְׂלֵא יִשְׁפִּיעוּ עָלָיו לְרָעָה,
וְכַמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בֵּית סִימָן ד') יֵשׁ
מְקוֹם מְזֻמָּן לְטוֹבָה, וְהוּא תְּדִין לְהַפּוֹד, וְכֵן (שָׁם סִימָן ט"ו), יֵשׁ
מְקוֹם הַגּוֹרֵם לְעֵבֹר עֲבֻרוֹת, עֵינַי שָׁם, וְלִכְן אָסוּר לְאָדָם
לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ עַד שִׁיגִיעַ "לְמִקְוֹמוֹ", כִּי אִם רוֹצִים לְדוֹן בֶּן
אָדָם, צָרִיכִים לְדַעַת מְאִיזָה מְקוֹם הוּא בָּא, אוֹלֵי גִדְל
בְּמִקְוֹם רַע שְׁגָרָם לוֹ לְחֵטָא, וְאִזּוּ הַעֲצָה לְהִשְׁפִּיעַ עָלָיו
לְהִתְחַבֵּר לְמִקְוֹם טוֹב וּלְחֲבָרִים טוֹבִים, וְהֵם יִשְׁפִּיעוּ עָלָיו
לְטוֹב, וְלִכְן רַק הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִכּוֹל לְדוֹן אֶת הָאָדָם, כִּי
הוּא יִתְבַּרֵךְ מִקְוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מִקְוֹמוֹ, וְהוּא יוֹדַע
מִקְוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִזֶּה גָרָם לוֹ לְחֵטָא, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ
דֵּן כָּל אָדָם לְכַף זְכוּתוֹ, וּמִסְבֵּב לוֹ סְבוּת לְטוֹבָה שִׁיזְכֶּה
לְהִגִּיעַ לְמִקְוֹמוֹת טוֹבִים, עַד שִׁיחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה
בְּאַמֶּת.

וְכֵן הַצְדִּיקִים, שְׂנֵבְלָלִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, גַּם הֵם יִכּוֹלִים
לְדוֹן אֶת תְּבָרִיאוֹת, כִּי גַם הֵם יוֹדְעִים הֵיטֵב מִקְוֹמוֹ שֶׁל כָּל

אחד ואחד, ומהיכן הוא בא, ולכן מבינים היטב את הנסיונות של כל אחד, כפי המקום שנמצא בו, ונותנים להם עצות טובות והדרכות ישרות, לתקן ולנקות המקום שלהם עד שיחזרו בתשובה שלמה, ועל ידי שאדם מסתובב במקום ובפחנה של צדיק אמת, על זה גם עליו נשפע מקדשת הצדיק, ויזכה לחזר בתשובה שלמה באמת.

וספר מוהרא"ש נ"י, שפעם נסע הגאון הקדוש רבי חיים סופר זי"ע בעל ה"פחנה חיים", תלמידו של ה"חתם סופר" זי"ע, עם תלמידיו ברפכת, וראו התלמידים יהודי מומר יושב ואוכל בשר חזיר, רחמנא ליצלן, והודיעו מאד, והתחילו להוכיח אותו על מעשיו, וכששמע הגאון הקדוש רבי חיים זי"ע קול הרעש של תלמידיו, שאל אותם, מה קרה? וספרו לו, שמצאו יהודי אוכל דבר אחר, והוכיחו אותו על פניו, ענה ואמר להם רבי חיים זי"ע, האם שאלתם אותו מאפוא הוא בא? מי יודע מה גרם לו זאת... ותקף ומיד נגשו התלמידים אליו, ושאלו אותו מאפוא הוא בא, ואמר להם שהוא בא מעיר אראד, וספרו כך לרבים, ענה ואמר להם רבי חיים זי"ע, כבר אין שום תמיחה לפה אבל דבר אחר, כי הלא הרב של העיר אראד הוא איש

בְּלִיעַל, חוּטֵא וּמְחֻטֵּיא אֶת הָרַבִּים, וְהַכְּשִׁילֶם בְּאֲכִילַת
 מִרְפּוֹת וּנְבִלוֹת רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וּשְׂמוֹ אֶהְרֵן חַרִּינְעֵר, וְהָיָה
 חוּתֶם עֲצֻמוֹ אֶהְרֵן חַרִּינְעֵר רַאבִּינְעֵר, וְהַחֲתֵם סוּפֵר זִי"ע
 פֶּעַם אָמַר עָלָיו, אֶהְרֵן חַרִּינְעֵר רַאבִּינְעֵר רַאשֵׁי תִבּוֹת
 אַחֲרֵי, וְלִכְּן כְּבָר אֵין תִּימָה אִם אִישׁ הִבָּא מֵעִירוֹ, יֹאכֵל
 דְּבָר אַחֵר, רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

וּבְזוֹה פֶּרַשׁ הַגָּאוֹן הַקְּדוּשׁ רַבִּי חַיִּים סוּפֵר זִי"ע אֶת הַפְּסוּק
 (תְּהִלִּים לז): "וְעוֹד מְעַט וְאֵין רְשַׁע וְהַתְּבוּנָתָ עַל מְקוֹמוֹ
 וְאֵינְנוּ", הֵינּוּ כְּשֵׁתִתְּבוּנֵן עַל מְקוֹמוֹ שֶׁל רְשַׁע, מֵאִפּוֹא
 וּמַחִיכֵן הוּא בָּא, אִזִּי תִדַּע שְׂאֵין כָּאן רְשַׁע, כִּי הָאִישׁ
 בְּעֲצֻמוֹ טוֹב וְיִשָּׁר, רַק הַמְּקוֹם גָּרַם לוֹ לְחֻטֵּא, כִּי מְקוֹמוֹ שֶׁל
 אָדָם מְשַׁפִּיעַ עָלָיו מְאֹד, וְלִכְּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהִסְתַּוְּבַב
 רַק בְּמְקוֹמוֹת טוֹבִים שֶׁל צְדִיקִים אֲמוּתִיִּים, כִּי אִזּוֹ גַּם עָלָיו
 יִשְׁפַּע מִצְדָּקוֹתֶם וְיִשְׁרוּתֶם, וְיִזְכָּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְּבַרַךְ
 בְּאַמֶּת, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ.

וְקִשָּׁר מוֹהֲרָא"ש ג"י אֶת עֲנִיֵן הַנַּ"ל לְפֶרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ בְּקִשָּׁר
 גּוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי הֵנָּה כְּתִיב (דְּבָרִים א') אֵלֶּה הַדְּבָרִים
 אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֵל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הִירְדֵן בְּמִדְבַר
 בְּעֶרְבָה מוֹל סוּף בֵּין פְּאָרֵן וּבֵין תַּפֵּל וְלִכְּן וְהַצְּרוּת וְדִי

זָהָב, וּפִרְשׁ רַשִׁי לְפִי שֶׁהֵן דְּבָרֵי תוֹכְחוֹת, וּמִנָּה כָּאֵן כֹּל
 הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַכְּעִיסוֹ לְפָנַי הַמְּקוֹם בְּהֵן, לְפִיכֹךְ סָתַם אֶת
 הַדְּבָרִים וְהִזְכִּירָם בְּרָמֹז מִפְּנֵי כְּבוֹדֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַיִן שָׁם,
 וַיֵּשׁ לְהַכִּיֵּן, אִם מִשָּׁה רַבְּנוּ רָצָה לְהוֹכִיחַם בְּרָמֹז, לְמַח
 הַזִּכִּיר "הַמְּקוֹמוֹת" שֶׁהַכְּעִיסוֹ לְפָנַי הַמְּקוֹם בְּרָמֹז, וְלֹא
 הַזִּכִּיר "הַמְּעֲשִׂים" בְּעֲצָמָם שֶׁעָשׂוּ, בְּרָמֹז, אֲבָל לְפִי דְּבָרֵי
 רַבְּנוּ ז"ל הַנֶּ"ל מוֹכֵן הָעֵינָן מְאֹד, כִּי מִשָּׁה רַבְּנוּ אוֹהֵב
 יִשְׂרָאֵל הִיָּה (מִנְחוֹת סה ע"ב), וְכֹל תוֹכְחוֹתוֹ הִיָּתָה בְּדַרְךְ שֶׁל
 אֲהָבָה וְהַתְּחַזְּקוֹת, וְאַפִּילוּ בְּשַׁעֲה שֶׁהוֹכִיחַ אוֹתָם, הִיָּה דֵּן
 אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ
 מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלָכֵן יָדַע מִשָּׁה הֵיטֵב מְקוֹמוֹ שֶׁל כֹּל אֶחָד
 וְאַחַד, וַיֵּדַע שְׂדִיקָא הַמְּקוֹמוֹת גְּרָמוֹ לָהֶם לְחַטָּא, וְלָכֵן
 בְּשַׁעֲה שֶׁהִיָּה מוֹכִיחַ אוֹתָם הַזִּכִּיר "הַמְּקוֹמוֹת" דִּיקָא, כִּי
 בְּזָה הַמְּלִיץ עֲלֵיהֶם לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁאֵינן הֵם
 אֲשֶׁמִּים בְּמַח שֶׁעָשׂוּ, רַק הַמְּקוֹמוֹת גְּרָמוֹ לָהֶם לְחַטָּא, כִּי
 הָלְכוּ בַּמִּדְבָּר בְּמְקוֹם נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב, שֶׁכֵּלֵם מְרַמְזִים עַל
 קְלָפוֹת רַעוֹת וְכַחוֹת הַטְּמֵאָה שֶׁהִיוּ שְׂרוּיִים בְּמְקוֹמוֹת אֵלּוּ
 (בַּמּוֹבָא בַּזֵּהר תַּצְנוּה קפ"ג. וּמִזְכֵּר בַּסְּפָר הַקְּדוֹשׁ "נַעַם אֱלִימֶלֶךְ פְּרֹשָׁה זו),
 וְלָכֵן קָיָם מִשָּׁה רַבְּנוּ "אַל תִּדוֹן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגְיַע
 לְמְקוֹמוֹ", וְעַל יְדֵי זֶה דֵּן כֵּלֵם לְכַף זְכוּת, וְהוֹצִיא אוֹתָם מִכַּף
 חוֹבָה לְכַף זְכוּת, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יוֹצֵנוּ לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים

לְצַדִּיקִים אֲמֹתָיִים, וּלְהַסְתוֹבֵב תַּמִּיד בְּמַחְנֵיהֶם, עַד שְׁנֹזְכָה
לְהִיזוֹת בְּמוֹתָם, וּלְהַכְּלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן.

